

Barndoms- og Ungdomserindringer af Jens Skjelderup.

Meddelte af **Arthur Skjelderup.**

(Fortsat.)

Efter Juleglæderne begyndte jeg, afventende min Afsked uden at søge Permission, at studere til Artium; men ikke med den Flid, som jeg vistnok burde. Det maa tjene mig til nogen Undskyldning, at jeg aldrig havde været vant til at være flittig og i de sidste 5 Aar især ikke havde behøvet at anstrænge mig for at følge med mine Kammerater. Jeg lærte imidlertid med Lethed at oversætte Latin og Græsk og endnu lettere Tysk, men med Anvendelsen af Grammatikken gik det mig kun maadeligt, saaledes at jeg især i den latinske Stil ikke kunde undgaa større grammatiske Feil. Aarsagen hertil laa vistnok i, at jeg aldrig i min tidligere Alder havde gennemgaaet nogen Grammatik, ikke engang ordentlig vort eget Sprogs. Jeg fik dygtige Lærere: H. Thoresen¹⁾, Digterinden M. Thoresens i 1853 afdøde Mand, i Græsk og senere G. P. Harbitz, den mangeaarige Stortings-Præsident²⁾. I Latin var J. F. Holst³⁾, en flink Latiner, min Lærer, som havde vanskeligt for at begribe, at jeg kunde oversætte saa flydende og let fra Latin til Norsk; men derimod begik de groveste Feil, naar jeg skulde forandre Norsk til Latin. Desuden gik jeg en Gang i Ugen til Professor Hersleb⁴⁾, som af Venskab for min Fader havde tilbudt sin Veiledning med latinske Stile og Oversættelse og skrev da hos ham Extemporalstile. Paa denne Maade var jeg beskæftiget et Par Timer om Dagen hos mine Manufactører og brugte ogsaa nogen Tid, men som jeg gjorde saa kort som muligt, til at forbedre mig og havde saaledes Tid nok tilovers til at adspredde mig, hvilken jeg benyttede altfor godt i denne Henseende. — Mine Jevnaldrende vare, tildels tidligere Barndoms Bekjendte, Studenter og unge Officerer, med hvilke jeg dels fornyede dels stiftede Bekjendtskab, og jeg havde snart flere Kammerater, end jeg behøvede og mit Studium havde godt af. Foruden min medfødte Livlighed og selskabelige Gemyt kunde jeg maaske fornemlig takke derfor min store Dygtighed som Sømand. At seile med Baad var nemlig den Gang en meget søgt Fornøielse, hvori jeg var saa duelig, at Baadeieren leiede mig Baaden, uden at han eller nogen Anden fulgte med. — Blandt flere Seiltoure havde En vist-

¹⁾ Dengang stud. theol. Hans Conrad Thoresen, senere Sognepræst, 1802—1858.

²⁾ Sognepræst Harbitz, Medlem af Stortinget 1836—1869, f. 1802 d. 1889.

³⁾ stud. theol. Johan Fredrik Holst, senere Sognepræst, 1802—1885.

⁴⁾ Professor i Theologi i Christiania S. B. Hersleb, 1784—1836.

nok ikke liden Indflydelse paa mit senere Liv. Med Studenterne Thomas¹⁾ og Fredrik Stang, den senere Statsminister, og Fættøren Christian Hansson²⁾ foretog jeg en Seiltour, som endte ved Lade- gaardsøen, hvor Hanssons Fader havde et Landsted lige ved den saakaldte Herregaard³⁾. Her saa jeg første Gang min senere elskede Hustru, og hun gjorde et uudsletteligt Indtryk paa mig, uden at det i mindste Maade kunde falde mig ind, at jeg nogensinde skulde kunde komme i et saadant Forhold til hende; jeg som ikke engang var Student. — Hun var mine unge Venners rigtig unge Tante; men dog altid nogle Aar ældre end nogen af os, og havde allerede i nogle Aar været feteret som en af Byens smukkeste og elskvær- digste unge Damer. Naar man vilde bruge sin Tid til Adspredelser, behøvede man dengang ligesom nu Penge i Lommen, om end ikke saamange som nu, eller man gjorde Gjeld, om end ikke i saa kolossale Dimensioner som nu. Uagtet min Fader var i Regelen meget liberal og rundhaandet, faldt det ham dog ikke ind at bestemme mig en vis Sum til Lomme penge, hvilket var saameget mere uheldigt, som jeg som Søcadet havde havt Penge i Overflødighed, som jeg ikke havde at gjøre Regnskab for, nemlig min Gage 5 Spd. maanedlig, og som virkelig bleve anvendte til Lomme penge. Jeg kunde altid henvende mig til min Fader, naar jeg havde et bestemt Brug for Penge; men det generede mig.....⁴⁾ derfor af den Credit, som dengang ligesom nu stod aaben for bekendte Mænds Sønner paa offentlige Steder. Contante Penge maatte jeg imidlertid nødvendigvis ogsaa have, og hertil maatte jeg see at finde Raad. Morgenbladets Op- tagelse af min Beskrivelse af Lübeck gav mig den Tanke at forsøge at skrive Fortællinger til vort da eneste æstetiske Ugeblad Hermoder, som honorerede hvert originalt trykt Ark med 3 Spd. Som sagt saa gjort. Jeg skrev nu anonymt flere originale Fortællinger og modtog Honorar derfor. Til et Par af disse, maaske de Bedste, seer jeg, at jeg, uden mindste Foranledning fra min Side, er nævnt som For- fatter i Krafts Forfatterlexicon⁵⁾. Iøvrigt bestod min litteraire Virksomhed fornemlig i Theaterkritikker, hvorved jeg, uagtet de ingenlunde vare gunstige og ofte skaanselsløse, skaffede mig Fri- billet af Strømberg til hans nyoprettede Theater⁵⁾. — Hvorledes

¹⁾ Senere Sognepræst Thomas Stang, 1804—1874, ældste Broder af den bekendte Statsminister Fredrik Stang, 1808—1884.

²⁾ Christian Hansson, 1807—1872, død som Sørenskriver. Brødrene Stangs og Chr. Hanssons Mødre var født Conradi og ældre Søster af Jens Skjelderups senere Hustru Cathrine (Thrine). Chr. Hanssons Fader, Rasmus Hansson, var først Justitssekretær i Christiania, senere Raadmand i Bergen.

³⁾ Bygdø Kongsgaard, Kongens nuværende Sommerbolig.

⁴⁾ Nogle Ord er her faldt ud.

⁵⁾ Se ogsaa J. B. Halvorsens Forfatterlexikon.

⁶⁾ Christiania fik først Theater i 1827, »det Strømbergske Theater«, igangsat af den svenske Skuespiller Johan Peter Strømberg.

det end forholdt sig med mine Producters Værd, som jeg oprigtig tror var meget ringe, havde de dog skaffet mig en vis Anseelse, da Vedkommende, som aldeles almindeligt den Gang, ikke brød sig om at bevare min Anonymitet, og til Bevis for, at min Virksomhed ikke var ganske upaaagtet, kan tjene, at Bjerregaard¹⁾ og Bernhoft²⁾, som i 1827 havde begyndt at udgive Christiania Aftenblad, henvendte sig meget snart til mig og optog mig som Medarbejder, hvorved jeg fremdeles forbeholdt mig ikke at nævnes paa Bladet. Lidt efter Lidt overlode de mig ogsaa ganske Arbejdet, hvorom Krohn³⁾, senere Bogtrykker i Arendal, kan aflægge Vidnesbyrd. Han erindrer nemlig, hvorledes han, sendt efter Manuscript, efter lang Venten som oftest ikke fik Andet end knubbete Ord hos de Andre, medens han blev hastig expederet af mig, som desuden altid maatte læse Correctur. Midtsommer 1828 fandt disse, mine ældre Venner og Medarbejdere, det rigtigt, hvad det neppe saa ganske var, at overlade mig Udgivelsen; men dette oversteg mine Kræfter, saa at jeg, da Forpligtelserne ophørte, lod det ophøre at udgaa med September Maanedes Slutning. Jeg er egentlig ved at nedskrive dette gaaet for hastigt fremad; men har hermed villet slutte min æstetiske Forfatterbane og gaar nu tilbage til Perioden, før jeg blev Student.

Blandt mine Bekjendte og Omgangsvenner medens jeg læste til Artium var Henrik Wergeland og hans dengang stadige Adjutanter F. G. Lerche⁴⁾, E. F. Hald⁵⁾ og M. Sunde⁶⁾, hvilke Alle førte et Liv, som desværre mere vandt mit Behag, end det var godt for min Læsning. H. Wergeland var, da jeg lærte ham at kjende, ung Student og havde endnu ikke ladet noget trykke; men allerede skrevet en Masse Vers og ansaaes for et Geni. Jeg var oftere Vidne til, at hans Pegasus løb saa lybsk med ham, at han aldeles ikke kunde forklare Meningen af Digte, som heller ingen Anden kunde forstaa. Han kunde være ret behagelig i Omgang, naar han ikke havde nydt for meget af stærke Drikke, men da blev han i Regelen voldsom, og man havde da næsten ligesaa megen Grund til at frygte hans Yttring af Venskab som Uvenskab, da man lettelig kom til at gaa hjem med en afreven Rabat eller Frakkekrave. Efter at jeg var blevet Student, ophørte min nøiere Omgang med ham, og først efter at hans Raseperiode var over, traf jeg enkelte Gange sammen med ham og lærte da at sætte Pris paa ham, ikke alene for han smukke Digte, men

1) Henrik Anker Bjerregaard, 1792—1842, Forfatter, H. R. Assessor. Han skrev i Christiania Aftenblad under Mærket »Justus».

2) Hans Lassenius Bernhoft, 1793—1851, Forfatter og jur. Embedsmand.

3) Dengang Bogtrykker i Christiania.

4) Frederik Georg Lerche, senere O. R. Procurator, f. 1807 d. 1883 (i Paris).

5) Engelbregt Fahstand Hald, f. 1806 d. som Proprietær i Nærheden af Arendal.

6) Mathias Sunde, f. 1804 d. 1840 som Toldbetjent.

ligesaameget for hans Gavnelyst og varme Fædrelandskjærlighed. Til Minde om ham har jeg en Tobaksdaase af Valbirk, som har tilhørt ham, og som jeg vandt paa Indsats i Femkort. F. G. Lerche, dengang hans stadige Omgang, var ingen behagelig Personlighed, hvorom allerede hans Øgenavn, Grise Lerche, vidnede, og, efter hvad jeg har hørt, skal han ikke være blevet behageligere med Aarene. E. F. Hald var et sørgeligt Vidnesbyrd om, hvor farligt det dengang var og vist ogsaa nu er at sende unge Mennesker med altfor mange Penge uden Opsigt til Christiania. Han skulde læse til Artium; men holdt saa mange Frokoster, Middage og Aftenlag, at han tilsidst formedelst den Uro, han foraarsagede, vanskelig kunde faa et ordentlig Logis. Efter at have faat Artium bestemte han sig til at flytte udenfor Byen for at faa Ro for sine mange Bekjendte til at læse til anden Examen. Han valgte da Klingners Løkke ved Sagene; men Frastanden fra Byen, inde i hvilken den nu ligger, var ikke større, end at Flere alligevel vovede sig ud til ham og kunde være vis paa at være velkommen. Han forlod snart Byen og overtog Bestyrelsen af sine Eiendomme og ikke ubetydelige Formue. Han havde gode Evner, var godmodig og venlig; men hans Studenterliv kom ham ikke tilgode. Jeg var i mange Aar hans og Familiens Læge og Ven og kan ikke uden Bedrøvelse tænke paa, hvor lykkelig han kunde blevet, om han havde været underkastet fornuftigt og kjærligt Tilsyn i sin Ungdom. M. Sunde var min Barnedomsammerat; men yderst forkjælet af sin Moder og med meget smaa Evner. Han skulde studere Theologi; men gik efter nogle Aar over i Toldfaget, hvor han døde i en yngre Alder. En anden Ven havde jeg i Søren Zetlitz¹⁾, som ligeledes læste til Artium. Han var en Søn af Præsten til Hvideseid Digteren Jens Zetlitz, hvis Digtergeni han kun havde arvet lidt af; men han manglede ikke Originalitet og var forsynet med et meget let Sind. Han gik under Navnet »Ulykka«, ikke for den Ulykke han gjorde, da han var meget uskadelig og godmodig; men fordi han ofte havde dette paa Læberne og fornemlig brugte det, naar han havde forsømt, hvad han burde udrette. Han havde fra Begyndelsen nogen Understøttelse; men, da Vedkommende blev misfornøiet med hans Flid, ophørte den for en stor Del, og han slog sig igjennem meget trange Kaar. Jeg maatte ofte assistere ham men diverse Klædningsstykker især Skotøi; men, da jeg selv maatte faa dem igjennem min Fader, maatte det kun være under Navn af Laan. Der opstod derved stundom et kortere spændt Forhold mellem os, naar han til Eksempel havde laant et Par Støvler af mig paa Betingelse, at han, naar Saalerne vare slidte, skulde ombytte dem med et andet Par, og han saa først bragte dem tilbage, naar de aldeles ikke længere kunde repareres.

¹⁾ Søren v. Krogh Zetlitz, f. 1804 d. 1868 som fhv. Sognepræst.

Efter at jeg havde taget anden Examen og begyndt at studere Medicin, ophørte ganske vor Omgang. Han tog endelig theologisk Examen med Non, og da han havde giftet sig, søgte han og fik Audients hos Carl Johan for at faa Kautokeino Kald. Carl Johan tilbød ham Understøttelse for at læse om til en bedre Character; men Zetlitz svarede: »Det er just Ulykka, Deres Majestæt! Jeg kan ikke læse», og han fik Kautokeino.

I Aaret 1826 dimitteredes jeg til Examen-artium af foran-nævnte J. F. Holst. Dette Aar var det Første, hvori man ikke længere kunde bestaa sig med maadelig i latinsk Stil, og jeg delte derfor Skjebne med 30 Andre og rejceredes, medens jeg i Oversættelse havde Godt og i norsk Udarbeidelse Meget godt. Det blev almindeligt fortalt og troet, at Examens-Deputationen, som nærrede nogen Tvivl, om man ikke for denne Gang skulde forbedre Characteren Maadelig til Temmelig godt, viste min Fader min Stil, som erklærede, at den, der havde skrevet en saadan latinsk Stil, umulig burde blive Student. Jeg spurgte ham aldrig om Sandheden af Rygtet; men er overbevist om, at Stilen ikke behøvede at være saa overmaade slet for, at han skulde fordømme den af Frygt for Partiskhed, naar han vidste, den var min. Jeg var da meget uheldig, især fordi man ikke uden Grund antog, at jeg havde vist Mangel paa Flid. Der var endog Tale om, at jeg skulde opgive Studeringerne og slaa ind paa en anden Bane, men da man ikke fandt nogen anden passende, sparede jeg for denne Krænkelse. Fra nu af læste jeg Græsk og Latin samt skrev latinske Stile med min Broder, da Candidatus magisteri¹⁾, og hvor taknemlig jeg end burde være ham, kan jeg ikke nægte, at det var mig en haard Tid, da denne halvandet Aar ældre Manuductor ikke behandlede mig med synderlig Humanitet. I de øvrige til Artium henhørende Fag maatte jeg selv søge at vedligeholde, hvad jeg kunde. I 1827 benyttede min Fader sig af sin Ret til selv at dimittere mig. Selv denne Gang opnaaede jeg ikke høiere Character i latinsk Stil end Temmelig godt og i Oversættelse og Udarbejdelse de samme Characterer som Aaret iforveien. Til Hovedcharacter fik jeg et godt Laud og blandt de specielle Characterer Udmærket god i Historie, Geografi og i Fransk. Hvad der bidrog til, at jeg stod mig saa godt i Historie, var vistnok, at Examinatoren Professor Steenbloch²⁾ satte megen Pris paa historiske Anecdoter og gjerne selv fortalte saadanne; men ogsaa satte Pris paa at høre dem af Andre. Vi skal, som jeg siden hørte, have moret Tilhørerne ved at overbyde hinanden.

Strax efter Artium begyndte jeg et meget virksomt Studenter-

¹⁾ J. W. Skjelderup var baade Cand. mag. og Cand. jur.

²⁾ Cornelius Envold Steenbloch, f. 1773, Professor 1816, d. 1836.

liv og gik strax ind i Studentersamfundet, som da holdtes i Daniel Ellefsens Gaard paa Hjørnet af Raadhusgaden og Dronningensgade. Da vel en Del Studenter, men ingenlunde nogen Pluralitet, fordi ingen saadan var tilstede, havde deltaget i den almindelige Udpibning af en paa Strømbergs Theater den 4. November givet Festforestilling »Foreningsfesten«, som antoges at være forfattet af Strømberg, indkaldtes af Nogle, som vilde gjøre sine Hoser grønne, Studenterne til et almindeligt Møde. Man vilde nemlig fralægge sig ved Udpibningen at have foretaget nogen politisk Demonstration og i den Henseende lade tilstille Kongen en Adresse i samtlige Studenters Navn. Selv havde jeg deltaget i Pibningen: men da jeg ansaa det, at Stykket var jammerligt, for tilstrækkeligt til at pibe det ud, vilde jeg ikke deltage i nogen Undskyldning herfor; men ansaa det for rigtigt at møde. Efter at man var blevet gjort bekendt med Hensigten af Mødet, fremsattes det Forslag, at Majoriteten skulde binde Minoriteten saaledes, at den Beslutning, som toges, skulde udstedes i Samtliges Navn, hvorved man vilde gjøre ikke alene Samfundet, hvilket vel kunde gaa an; men ogsaa Studenterne, til et sluttet Corps. Mærkeligt nok herskede en almindelig Taushed, indtil Dirigenten allerede yttrede: »dersom altsaa ingen har noget derimod at indvende, binder altsaa Pluraliteten«. Da reiste jeg nybagte Student mig fra en af de bagerste Bænke og raabte overlydt afbrydende Dirigenten: »Om ingen Anden protesterer herimod, saa gjør jeg det og forlanger, at ingen Beslutning, som jeg ikke billiger, udstedes i samtlige Studenters Navn, medmindre mit Navn anføres paa Beslutningen som Undtagelse«. Strax reiste sig Flere, som erklærede sig enig med mig, og efter længere Debatter, hvorunder der faldt mange Vittigheder og Qvikheder om, hvorvidt man skulde sende en Adresse til Kongen eller ikke, blev det afgjort, at man ikke var berettiget til at udstede den i samtlige Studenters Navn; men at Enhver, som ønskede den, skulde undertegne den med Navn. — Adressen, som man lod forstaa var motiveret fra høiere Steder (Statssekretair Due¹), kom istand med mange Underskrifter; men skal ikke være modtaget gunstigt og henlagt uden at besvares, fornemlig fordi den intimeredes med »Vi de frieste af Norges frie Sønner«.

Jeg blev næsten strax ved min Optagelse valgt til Redacteur af Samfundsbladet, som udkom og oplæstes hver Løverdagsaften, og hvis Tone jeg desuagtet ikke vil rose, skjønt det ofte var qvikt og vittigt; men formeget slog over i det Grove og Personlige. Efter Adressens Vedtagelse, spurgtes jevnlig om dens Skjæbne og den Lykke, den havde gjort hos Hans Majestæt. Naar Bladet var oplæst,

¹) Senere Statsminister Frederik Due (1796—1873) var Statssekretær i Stockholm 1823—1841.

og dette discuteret, om det gav Anledning dertil, holdtes Løverdage Forhandling, som for det Meste bestod i Lovforslag og ofte ledede til livlig Debat, som dog altid styredes med en vis Værdighed af Formanden, der i længere Tid var den som Borgermester senere afdøde Fougstad¹⁾, som i høi Grad havde Ordet i sin Magt. At flere Mænd foruden ham, som senere udmærkede sig i det offentlige Liv, der lagde Grunden til sin Veltalenhed, er jeg overbevist om, uagtet Begyndelsen ikke altid var lovende. Et Exempel herpaa maa jeg anføre, idet jeg var Vidne til, af L. C. Daa²⁾, der i sit senere Liv taledede ofte baade godt og kraftigt, første Gang han vilde optræde i Debatten, stammede, blev rød og bleg, ja endog sank sammen i Knæerne.

Foranlediget, saavidt jeg erindrer, af Formanden debateredes om, hvorvidt en Deputation med Adresser skulde afgaa fra Studentersamfundet (om Studenternes Optræden som Corporation var der ikke længere Tale) for at complimentere den afgaaede Procantzler, Statsraad Treschow³⁾, og gratulere den tiltraadte, Grev Wedel. Debatten herom blev meget livlig, og da jeg paa Grund af min Stilling i Samfundet havde godt Haab om at blive indvalgt i Deputationen, talte og stemte jeg for den. Mod optraadte, blandt faa andre, Professor Sverdrups yngste Søn i et langt skriftligt Indlæg, som, da han ikke selv var tilstede, blev oplæst af Formanden, som, uagtet de værdifulde Momenter, der bare Præget af at være udstømt af en ældre mere overlegen Aand, fandt sig beføiet til at gjøre opmærksom paa, at det var affattet i et næsten latterligt feilfuldt og knudret Sprog. Den ældre Broder⁴⁾, som var tilstede, anførte til Broderens Undskyldning, at det var saa sildigt blevet renskrevet af Universitets-Pedellen, saa der ikke var blevet Tid til at rette mulige Skrivfeil. En Stemme⁵⁾ mente, at det snarere saa ud til, at Indlægget var conciperet af Pedellen efter opgivne Momenter. Næste Samfundsaften indeholdt Bladet en »Stump Grammatik« for, hvorledes man kan faa Præceteris i norsk Udarbeidelse til Artium. Dette blev nogle Aar senere vistnok ganske mod sin Hensigt skjæbnesvangert for den unge Mand. Han søgte nemlig eller meldte sig til at ansættes som Lector i Philosophie, hvortil Professor Sverdrup særlig anbefalede ham; men Professor Hansteen brugte da denne Begivenhed som Protest mod hans Ansættelse, da Lectorposten afhandlede i Collegium. Welhaven blev ansat som constitueret. Deputationen og Adresse blev med stor

¹⁾ Carl Andreas Fougstad, 1806—1871, kjendt Borgermester i Christiania.

²⁾ Ludvig Christensen Daa, 1809—1877, Professor, Politiker.

³⁾ Treschow var Prokansler 1823—28, efter ham Grev Wedel-Jarlsberg (den senere Statholder) d. 1840.

⁴⁾ Begge Brødre var som før nævnt Jens Skjelderups Barndomsvenner.

⁵⁾ Maaske Johannes Musæus, 1802—1878, senere Rektor. Han og Mauritz Hansen var Welhavens Medansøgere til Lektorstillingen i Filosofi i 1839.

Pluralitet besluttet, og jeg blev blandt de Udvalgte (jeg erindrer ikke hvormange). Adressernes Udkast bleve prøvede (mit Udkast til Grev Wedel blev ikke antaget) og, jeg tager neppe Feil, F. Stangs til Treschow, C. Fougstads til Wedel antagne. Deputationen afgik da tilfods til Statsraad Treschow, som boede paa sin Eiendom »Lille Tøien¹⁾«, og modtoges med Rørelse af denne gamle Mand, som engang skjønt kort havde været vort Universitets Pryd. Til Grev Wedel, som da boede paa Bærum Værk, afgik vi i to Vogne. Vi bleve meget vel modtagne, inviterede til Middag og maatte ikke reise, før vi om Eftermiddagen ganske studenticost havde tømt en Bolle Punsch.

Blandt Samfundets Beskjæftigelser Løverdags Aftenerne udgjorde, som ovenfor sagt, Debatter over Lovforslag den vigtigste Del; men Actioner for Injurier og Lovovertrædelser vare heller ikke sjældne. Til en saadan gav Samfundets gamle brøstfældige Billard Anledning, idet de Medlemmer, som ønskede at hæve Samfundet til noget mere end en Klub, vilde have den væk. Uden at oppebie en Beslutning afreves en Aften det fillede Klæde, og Sagen var dermed afgjort. Da imidlertid den jourhavende Inspektør havde deltaget heri, var det vel i sin Orden, at der anlagdes Action mod ham. Denne skulde debateres og voteres over næste Løverdags. Malificanten var Student og Lieutenant v. Hadeln²⁾, en Original og Polihistor, der vidste og forstod alle mulige Ting, var Bergstuderende og havde studeret Anatomi efter Tavler og ikke saa sjældent var blevet railleret formedelst hans Alvidenhed. Samfundsbladet indeholdt i Anledning af Actionen en Stump chinesisk Historie for at udfinde, hvilken Straf en saadan Forbryder vilde have faaet under det nuregjerende og det forrige chinesiske Dynasti. Da Bladet vel var oplæst, gik Hrr. Hadeln bort, idet han udmeldte sig af Samfundet. Actionen maatte følgelig bortfalde, da man hverken vilde dømme ham in contumaciam eller frikjende ham. Han blev Bergcandidat, bød paa Kongsberg Sølvværk, som efter Stortingets Beslutning i 1832 skulde sælges ved Auction, 75000 Spd., som ikke approberedes, hvorefter han blev sindssvag og døde 1850.

Efter Forhandlingerne samledes man jevnlig til en Bolle Punsch, som det maa siges ingenlunde var delicat. Den tillavedes af Oppasseren Svartelars (Regentsoppasser) af slet saakaldet Cognac og serveredes i en Jernbolle. Ved denne udbragtes Skaaler og blev af-sunget Viser, som heller ikke udmærkede sig ved Delicatesse. Det er desværre umuligt at nægte, at Tonen i Samfundet var temmelig raa, idet enkelte Stamgjæster indvirkede paa ubefæstede Ynglinger. Da det var Skik, naar Drikken var steget til Hovedet, at

¹⁾ tilhørende Universitetet, nu beliggende ved Christiania Bys Nordgrændse.

²⁾ Jens von Hadeln (han hed egentlig Gamborg), f. 1801 d. 1850.

gaa ud for at være muntre i fri Luft, gav dette Anledning til enkelte ikke ganske sjeldne Conflictter med Politiet, der ikke bidroge til at give den Tids Studenter godt Renomé for Sædelighed. Mit Samfundsliv ophørte lidt efter lidt, efter at jeg Vaaren 1828 havde taget Anden Examen, da jeg strax begyndte at studere Medicin og freqventerede Rigshospitalet.

Jeg har omtalt at jeg paa en Seitour med Brødrene Stang og Chr. Hansson kom til Hanssons Faders Landsted paa Ladegaardsøen, og at der deres unge Tante gjorde et dybt Indtryk paa mig, og det blev uudsletteligt. Ved Hjælp af disse mine Venner søgte jeg at fremme mit Bekjendtskab med Familien, hvormed det dog kun gik langsomt indtil efter at jeg var blevet Student, ja endog havde taget Anden Examen, og som kun bestod i at hilse paa dem, naar jeg mødte dem eller bèsøgte Chr. Hansson. Endelig gik min Lykkes Dag op for mig, idet jeg mødte Fruen og Trine Conradi, som i et Ærende skulde et Stykke udenfor Byen. Da jeg skulde samme Vei, kom vi i Samtale, og da de om nogle Dage skulde flytte paa Lokken, bad Fruen mig om at besøge dem der og inviterede mig udtrykkelig til St. Hansaften. Jeg blev meget lykkelig derover og har siden været hende taknemlig og kunnet vise hende Taknemlighed til hendes Dødsdag. Efter at Isen saaledes var brudt om Sommeren, da jeg dog kun med Beskedenhed kunde benytte mig af deres Gjæstfrihed, kunde jeg ogsaa besøge dem, efter at de igjen vare flyttede til Byen. Jeg blev mere og mere indtaget af Trine, eftersom jeg lærte hende at kjende; men vovede ikke at tro, at hun kunde elske mig og var ikke engang sikker paa, at hun kjendte mine Følelser. Jeg havde ogsaa Betænkelighed ved at hengive mig til min Kjærlighed, fordi jeg nylig havde begyndt at studere Medicin og altsaa ikke paa flere Aar kunde have Examen, og fordi jeg var flere Aar yngre end min Elskede. Mine Forældre vidste jeg ogsaa ikke havde nogen god Tro til min Stadighed, og jeg maatte derfor tvivle om, at de med Glæde vilde optage min Kjæreste i Familien. Min Kjærlighed seirede dog ganske over mine Betænkeligheder, og saaledes kom jeg oftere og oftere i Vinterens Løb til Justitssecretær Hansson, vandt Familiens Venskab og Godhed og begyndte nu at tro, at Trine Conradi ikke alene kjendte mine Følelser; men ogsaa delte dem og ikke slog Vrag paa dem. Jeg blev bestyrket heri den 17. Mai 1829, da jeg tilbragte Aftenen hos Hansson. »Torvslaget« var begyndt og utallige Menneske Masser gik omkring i Gaderne, da jeg skulde gaa hjem. Hun bad mig nu med øiensynlig Ængstelse ikke at komme nær Torvet; men at gaa lige hjem ad en Sidegade. Jeg opfyldte hendes Ønske, og havde hun allerede den-

gang den Indflydelse paa min Gjøren og Laden, som hun vistnok til mit Bedste senere beholdt, og som foranledigede, at mine Venner spøgende beskyldte mig for at staa under Tøflerne. At jeg næste Formiddag aflagde Visit for at rose mig af min Lydighed, var naturligt; men nu var mine Følelser stegne til en saadan Høide, at der snart maatte ske en Explosion. Mine Betæneligheder eksisterede dog endnu, og jeg vilde gjøre et Forsøg paa at holde mig borte; men med Tanken herom gik som i Drømme og maa bekjende, at jeg efter to Dages Forløb, den 20. Mai om Aftenen, atter besøgte Hansson. Da Trine skulde lyse mig ud, varede det saalænge, inden jeg kunde faa sagt Farvel og ophøre at trykke hendes Haand (en smuk Haand var det), at hun selv maatte rive den løs. Jeg havde nu taget min Beslutning, kom næste Formiddag ind og traf hende alene. Uden at sige et Ord omfavnede jeg hende og gav hende et varmt Kys. Da hun ikke blev vred eller gjorde nogen Indvending, vare vi saaledes uden Ord forlovede, og jeg ved at ingen af os angrede det. Rigtignok maatte hun sommetider døie at høre, at jeg aldrig havde friet til hende; men Frieri kan vistnok ske lige saavel ved Tegn som ved Ord. Forlovelsen skulde fra Begyndelsen være hemmelig, dog ikke for Hanssons Familie, som faa Dage derefter flyttede til deres Sommeropholdssted Hengsengen paa Ladegaardsøen. Der var jeg velkommen saa ofte jeg vilde besøge dem; men da der ogsaa kom andre Besøg, som ikke maatte vide om Forlovelsen, var vi ofte meget generede. Søndagene var jeg der til Middags og gik da derud i Regnveir eller stærkeste Solskin, efter at jeg var færdig med min Tjeneste som Volontør ved Rigshospitalet, og efter at jeg havde tilseet og forbundet min Faders Patient Generalconsul R. . . . , et ved Bacchus og Venus ødelagt plastisk Mesterværk. Da jeg ogsaa boede paa Landet paa min Faders Landsted, varede det nok ikke længe, før min Moder skjønnede, hvorledes jeg havde det, uagtet jeg ikke nævnedes et Ord derom. Efter at have tilbragt endnu en Vinter under Trykket af denne aabenbare Hemmelighed, besluttede jeg i Overlæg med min Kjæreste at meddele mig til min Moder, hvilket skede henimod Vaaren. Jeg erindrer endnu med uforandret Taknemlighed, hvor venligt hun modtog sin tilkommende Svigerdatter, som ogsaa vidste at indtage for sig saaledes, at hun kom til at elske hende ligesaameget som hendes egne Døtre. Ogsaa de øvrige af Familien forstod hun at vinde, ja selv min Broder, for hvem hun særdeles havde næret Frygt; men som kort efter hendes Indtrædelse proponerede hende Dus. Min Fader blev ogsaa mere og mere glad i hende og udtalte i de senere Aar, hvilket jo ikke var smigrende for mig; men som jeg for hendes Skyld dog ikke tog ilde op, men tog i den bedste Mening, »at hun havde gjort Mand af mig«. Høsten 1831 maatte Hanssons Familie flytte til Bergen, hvor han

skulde tiltræde sit Embede som Raadmand. Hvorvel det fra Begyndelsen var bestemt, at min Kjæreste skulde reise med dem, blev dette til vor fælleds Glæde intet af. Hendes Broder Carsten¹⁾, da Audieteur, var nemlig blevet gift med General Schellings Datter og tilbød os, at hun skulde flytte til dem for at gjøre Nytte i Huset, hvilket Tilbud med Glæde modtoges. Da imidlertid Conradis havde faaet 2 Børn, da Fruen var svagelig og saaledes ikke tog sig synderligt af Børnene og Husvæsenet, der ikke var lidet, da baade Chr. Hansson og Fætteren F. Stang logerede der og havde Alt i Huset, og da jeg, som vel var undskyldeligt, tilbragte Aftenen som oftest der, gjorde min Moder det Forslag, at Trine skulde, naar mine Forældre flyttede paa Landet, tilbringe Sommeren hos dem, hvilket saa meget bedre lod sig gjøre, da Conradi ogsaa skulde tilbringe Sommeren paa Frogner sammen med Familien Schelling, og det saaledes var vanskeligt at skaffe Trine Plads. Saaledes skede det, og da Conradi var blevet udnævnt til Stiftsoverrets Assessor i Bergen, flyttede min Kjæreste ikke mere til dem; men modtoges med Kjærlighed af mine Forældre og blev hos dem, til jeg den 16. November 1833 havde Bryllup med hende og sad Fod under eget Bord som Corpslæge i Marinen paa Horten.

Som forhen nævnt ophørte mit Samfundsliv, efter at jeg havde absolvert 2 Examen, og jeg begyndte at studere Medicin, som dengang sædvanligt med at frekventere Hospitalet og indskrives som Volonteur paa den chirurgiske Afdeling. Jeg tør ikke rose mig af at have været en flittig Studerende undtagen ved de practiske Discipliner, hvorimod jeg for en Deel forsømte Forelæsninger. Saaledes hørte jeg aldeles ikke Rathke²⁾, heller ikke Keyser³⁾ i Chemie og høist ufuldstændigt Holst⁴⁾ i Pharmacologie. Sørenssen⁵⁾ og Thulstrup⁶⁾ hørte jeg ogsaa kun leilighedsvis, da Sørenssen aldrig fuldførte noget Cursus, og Thulstrup først læste efter Callisen⁷⁾ og senere lagde Chelius⁸⁾ til Grund for sine Forelæsninger i Chirurgi. Dog var jeg temmelig flittig især i practisk Fødselsviden-

1) Carsten Balthasar Conradi, f. 1799 d. 1862 som Sorenskriver.

2) Jens Ratkke, 1769—1855, Professor i Naturhistorie.

3) Jacob Keyser, 1780—1873, Professor i Fysik og Kemi.

4) Frederik Holst, 1791—1871, Professor i Medicin, særlig Farmakologi.

5) N. B. Sørenssen, 1774—1857, Professor i Medicin, særlig Pathologi og Therapi.

6) M. A. Thulstrup, 1769—1844, Professor i Medicin, særlig Kirurgi.

7) Denne bekendte danske Læges Forelæsninger og Bøger benyttedes meget ogsaa i Norge.

8) Tysk Kirurg, 1794—1876, Professor i Heidelberg.

skab. I 1831 blev jeg Candidat ved Rigshospitalets Hovedafdeling efter i et Fjerdingaar at have været constitueret istedetfor Candidat Kraft¹⁾. De øvrige Candidater vare Blich²⁾, Egeberg³⁾ og Selmer⁴⁾, af hvilke kun Blich, min hæderlige Ven, er overlevende. Samme Aar opstod en temmelig udbredt Koppeepidemi i Christiania og man antog endnu dengang, at Vaccinen var fuldkommen beskyttende saaledes, at de, som vare vaccinerede, ikke iagttog nogen særdeles Forsigtighed. Paa Rigshospitalet indrettedes et af de sædvanlige Sygeværrelser paa medicinske Afdeling til at modtage Koppepatienter fra Byen. Blandt disse gik Candidaterne fuldkomne trygge; men en vakker Dag maatte jeg gaa tilsengs med en voldsom Feber og Oppression for Brystet, og næste Morgen havde jeg udslaaede Kopper. Strax ovenpaa fik de tre andre Candidater ogsaa Kopper og der maatte constitueres 4 andre Candidater i vores Sted. Jeg var brav ulykkelig, fordi jeg under Sygdommen og den lange Reconvalescens ikke fik se min Kjæreste, som da endnu var hos Conradis, hvis Huslæge, Holst⁵⁾, havde forbudt det af Frygt for, at hun skulde udbrede Smitte. Hospitalets Candidater førte da et beskedent, men ret cordialt Liv og havde indbyrdes oftere smaa Selskaber, hvor der spilledes Boston, nødes Toddi og som Dessert, efter Smørrebrød, Pandekager, som leveredes af Vagtmesterens Kone. Forresten var det ingen lucrativ Post at være Candidat, da det havde indsneget sig, at Folk fra Byen, Tjenestefolk i velstaaende ja selv rige Huse, de Herr. Professorers faste Huse, indfandt sig efter Visitten for at behandles gratis, Professor Sørenssen kunde iblandt andet ikke lide, at Candidaterne lode sig betale, og advarede derimod. Ogsaa i Dagens Løb henvendte man sig til Candidaterne for Lægetilsyn ja selv om Natten. Saaledes blev jeg engang over Midnat i den værste Høstbløde hentet til et frugtsommeligt Fruentimmer, som havde faat Krampe tæt ved Tøien Porthuse. En anden Gang blev jeg ligeledes hentet til et uanstændigt Hus i Fjerdingen, hvor En i Slagsmaal havde faat nogle Huller i Hovedet. Om Betaling blev der aldrig Tale. Da det i flere Tilfælde gik ikke saa lidet ud over Hospitalets Medicamenter og Forbindingssager, blev nok senere denne Uskik for en Del hæmmet. I denne Tid blev jeg anmodet om at læse Anatomi med Læredøtrene⁶⁾ en til to Timer ugentlig, og jeg har senere truffet flere dels ansatte dels practise-

¹⁾ Johan Andreas Kraft, 1808—90, Distriktslæge i Flekkefjord.

²⁾ Thomas Lauritz Chr. F. Blich, f. 1810 d. 1879 som Landfysicus i Buskerud.

³⁾ Christian August Egeberg, f. 1809 d. 1874, Læge i Christiania.

⁴⁾ Johan Fredrik K. Selmer, 1807—1835, Kompanikirurg.

⁵⁾ Den før nævnte Professor Frederik Holst.

⁶⁾ o: Jordmorelever.

rende af mine Elever. — At disse bidroge en Del til at skaffe mig Renomé som dygtig practisk Accoucheur, anser jeg for utvivlsomt, men viser, paa hvor løst Fundament et Renomé ofte er grundet. — Efter at have tjent ud min Tid som Candidat 5 Fjerdingsaar, da jeg i 3 Maaneder førend min rette Ansættelse vicarierede for Kraft, som ønskede sig afløst, lagde jeg mig efter Chemie og Naturhistorie, Chemien gjenngik Apoteker P. Møller¹⁾ med mig, og han var saa tilfreds med mig, at han, da han havde hørt mig ved Examen, ærgrede sig meget over, at jeg kun fik Haud. Examinationen begyndte som sædvanligt dengang paa Latin; men da Examinator og jeg var omtrent lige dygtige Latinere, og Ingen af os forstod hinanden, maatte vi, hvad der dengang var almindeligt, gaa over til Norsk. I Naturhistorie tog jeg Manuduction hos senere Professor Rasch²⁾, som saavel vidste, hvad Professor Rathke examinerede i, at han ganske kunde holde sig til at lære Examinanden til at besvare dette uden at behøve at besvære ham yderligere. I Zoologie og Mineralogie havde han kun nogle faa bestemte Spørgsmaal. I Botanikken maatte man vel kunne Noget mere; men gav man et raskt og rigtigt Svar, saa følte han ikke paa Tænderne, hvor dybt man stak; men gik strax over til et andet Spørgsmaal. Heri fik jeg til Examen Laud, hvilket, som Bevis paa mine Kundskaber i Naturhistorie, var aldeles ufortjent. — Pharmacognocie søgte jeg at lære paa Svaneapoteket, hvor Møller tillod mig at tage mig en Samling, og havde deri Veiledning af W. Bock³⁾, som var meget flink. Til Dissectionsprøven fik jeg Laud, uagtet min Fader som den eneste af Facultetet, der var istand dertil, havde bestemt Opgaverne, der bestemtes blandt flere ved Lodtrækning, og dengang bedømte dem. Rigtignok tog han sin Ven Professor Heiberg⁴⁾ paa Samraad. Vaaren 1833 meldte jeg mig til medicinsk Examen, skjønt jeg ikke havde Opmuntring dertil af min Fader, som foreslog, at jeg skulde opsætte det til Høsten. Følgen af, at jeg ikke fulgte hans Raad, blev, at han for sine Colleger yttrede, at han vilde være meget tilfreds, om jeg bestod mig og kunde faa Haud. Saadanne overdrevne og besynderlige Ideer havde han om Upartiskhed. Jeg maatte have været betydelig sikrere paa Laud, om jeg under disse Omstændigheder skulde faaet det. Jeg var nemlig den første medicinske Professors Søn, som havde underkastet sig medicinsk Examen, og hvilken Ære var det derfor for det medicinske Fakultet, at det bedømte en af dets Egne strængt. Uagtet Bænkene, som Rathke udtrykte

¹⁾ Eier af Svaneapoteket i Christiania, f. 1793 d. 1869.

²⁾ Halvor Rasch, 1805—1883, Professor i Zoologi (fra 1852).

³⁾ Wilhelm Bock, senere medicinsk Professor, 1808—1877.

⁴⁾ Christen Heiberg, senere medicinsk Professor, 1790—1872.

sig om Auditoriet, flere Gange ansaa det for vist, at jeg havde faaet Laud i enkelte Fag, havde jeg kun faaet Haud, indtil Lauderne ikke mere kunde hæve mig; men fra den Tid fik jeg ogsaa stadig Laud; thi det var sig af ligesaamegen Vigtighed, at mit Haud var et endog meget godt Haud. Jeg havde dog en Trøst, at ingen Anden ved denne Examen fik mere end Haud, og at mit var det Bedste. Foruden mig var tre Candidater oppe til Examen. Den skriftlige Opgave lød: Exponere et exemplis monstrare similitudinem et dissimilitudinem effectuum, quos in hominem vivum edunt medicamenta spirituosa et narcotica. Candidaterne skulde møde paa Universitet Kl. 8 om Morgenen for at blive dicteret Opgaven og kunde da blive siddende, jeg tror saalænge de vilde, men ialfald til Kl. 5 Eftermiddag. Jeg var den Gang temmelig svag af Helbred og ikke vant med at staa tidlig op og befandt mig derfor, strax Opgaven var dicteret, meget ilde. Jeg begyndte derfor strax at skrive, og var færdig inden Kl. 11. Yderst misfornøiet med, hvad jeg havde skrevet, renskrev jeg det dog, og for at høre en foreløbig Dom tog jeg en nøiagtig Afskrift. Omtrent Kl. 1 indleverede jeg Opgaven til Prof. Sørenssen, som, da han nok saa, at jeg var forknyt, gjennemlæste den, som neppe optog $\frac{1}{4}$ Ark Skrivpapir. Han nikkede paa Hovedet; men jeg tog ikke noget synderligt Haab deraf, da jeg ansaa det for Medlidighed. Da jeg kom hjem, bleve Alle og mest min Kjæreste forskrækkede ved at se mig saa snart og at være saa forknyt, hvoraf de sluttede, at jeg slet ikke havde indleveret nogen Opgave. Da min Fader havde gjennemlæst Afskriften, trøstede han os imidlertid med, at der ingen Fare var; men at Besvarelsen netop maatte ansees for god, om ogsaa temmelig kort. Den blev ogsaa holdt for den bedste, uagtet den korteste og den, som blev først indleveret, medens de Andre brugte Tiden fra over tre til over fem. Candidaterne maatte hver Dag møde frem paa Rigshospitalet for, om der var nogen Syg enten paa den chirurgiske eller medicinske Afdeling, som var skikket til klinisk Prøve. Fandtes en saadan, maatte de trække Lod. Jeg havde god Grund til, ligesom Candidaten til anden Examen under Rathke, som frabad sig Fiskene, at frabede mig Øiensygdomme; men den 15. Marts 1833 faldt Loddet paa mig at behandle en 66 aarig Bonde, der led af Cataract paa begge Øine. — Min Examination var temmelig mangelfuld; men jeg rettede betydelig denne ved Journalen, hvori jeg blandt andet anførte, at det ikke kunde nytte at stille Spørgsmaal til en saa gammel Mand, om hvorledes Sygdommen var opstaaet for over 2 Aar siden. Diagnosen, Prognosen og Curmetoden, fornemlig Operationsmaaden, var rigtig. Den 2. April fik jeg min medicinske Patient, som havde i 3 Dage havt Feber, som endnu ikke havde nogen fast Character; men var forarsaget af Forkjølelse. Efter den 20. Mai 1833 og foregaaende

Dage at være examineret blev jeg, det kunde vel siges, efter min Faders Yttringer, forudbestemt, tilkjendt Characteren Haud illaudabilis. — Jeg har fra den Dag og til nu i min høie Alder altid troet, at jeg ikke fortjente bedre Character, da jeg langt fra havde været saa flittig, som jeg burde være; men jeg har ogsaa følt mig overbevist om, at der baade før og senere er givet Laudabilis til mangen Candidat, som ikke svarede bedre til Examen. At jeg i den Henseende var heldig, skal jeg gjerne erkjende. At Heiberg examinerede i Anatomi og Physiologi og Holst i min Faders Sted, kunde, hvad den Første angik, næsten regnes for Held, medens det for den andens Vedkommende var absolut Uheld, da han intet Hensyn tog til Forelæsninger.

Efter at have faaet Examen gik al min Stræben ud paa at komme i en Stilling, hvori jeg kunde gifte mig. Der var vel nogle Districtslæge Poster ledige, men længere bortliggende; derimod havde den ene Corpslæge-Post i Marinen i længere Tid været ubesat. Corpslægerne i Marinen var stationerede dengang den Ene i Fredriksværn, den Anden paa Horten og vare forpligtede til at være Skibslæger, om det forlangtes. Gagen var 18 Spd. maanedlig og fri Bolig; men der var ingen Rimelighed for, at den paa Horten stationerede Corpslæge vilde blive taget derfra til Skibslæge. Jeg besluttede mig derfor at søge om Constitution som Corpslæge for at se Tiden an og undersøge Forholdene. Under 20. Juni blev jeg ifølge Andragende constitueret fra 1. Juli indtil videre at forrette Tjeneste som Corpslæge i Marinen, af den daværende Departementschef T. Fasting¹⁾, og havde jeg i denne Anledning at henvende mig til Chefen for Fredriksværn Værft for at modtage nærmere Bestemmelse. Jeg meldte mig i Fredriksværn som Corpslæge omtrent 9½ Aar efter at have taget Afsked derfra som Søcadet. Jeg tilbragte et Par Dage der i Sus og Dus mellem gamle Kammerater, som modtog mig meget venligt.

Paa Horten blev mig indtil videre anvist et Værelse i den Bygning, hvor der holdtes Officers Messe, og hvori var enkelte Værelser for Officerer, som gjorde Tjeneste ved Værftet eller havde Forretninger der. Da jeg skulde have fri Bolig, anviste Equipagemesteren mig denne, bestaaende af et Kjøkken med Entre og et Værelse (i Matros-Barakken), der ligesom Kjøkkenet var omtrent 10 Fod i Bredde og 14 Fod i Længde. Over og til begge Sider var Leiligheder af samme Beskaffenhed, beboede af Matros-Familier. Underofficerer havde noget bedre, ialfald rummeligere Leiligheder. Gulvet i Rummene vare i Niveau med Jorden, og udenfor det lave Vindu var

¹⁾ Søofficer og Statsraad, 1769—1841.

en rigtig tør Modding. Paa min Protest mod at modtage en saadan Leilighed havde jeg en ret fornøielig Samtale med Øverstkommanderende desangaaende. Han mente nemlig, at han selv, Commandeur C. Lous og flere i høiere Charge maatte lade sig nøie med et Værelse, naar de opholdt sig paa Horten. Jeg indrømmede, at jeg, dersom jeg skulde logere efter min Charge, næsten maatte krybe ind i et Musehul; men at det vistnok gjorde nogen Forskjel, at medens de høie Herrer kun besøgte Horten høist en Dag over, skulde jeg tilbringe hele min Tid der. Endelig indrømmede han mig, at jeg maatte forblive paa det Værelse, jeg beboede, med mindre det skulde benyttes til andet Brug. Hermed var Sagen for det Første klaret, idet jeg dog erklærede, at jeg, dersom jeg maatte flytte ud, ikke flyttede ind i Barakken; men strax vilde opsige min Constitution. Foranlediget heraf blev det mig tilladt at bo paa Søndre Horten. Jeg havde nemlig tænkt at gifte mig, om muligt til Høsten. Horten var dengang et billigt Levested, hvilket ogsaa var nødvendigt, om jeg skulde komme ud af det som gift. Paa mere end omtrent 200 Spd. kunde jeg ikke gjøre Regning i privat Praxis, altsaa tillsammans omtrent 400 Spd. — Som et lidet Exempel paa, hvor lidet Practikken i Regelen indbragte, skal jeg anføre, at en gammel Mand, af hvem Staten havde kjøbt Etablissementets Grund, traf mig paa en Auction og yttrede, at han gjerne vilde tale med mig om sin Helbred. Jeg tilbød ham enten at komme til mig næste Dag eller at jeg skulde besøge ham; men det var ham saameget om at gjøre at tale med mig strax, at jeg maatte følge ham til et Kammer, hvor han i over $\frac{1}{2}$ Time fortalte sin Tilstand og besvarede mine Spørgsmaal. Da jeg endelig troede at kjende Sagen nøie nok, sagde jeg ham, at jeg troede at kunne helbrede ham, og tilbød ham at skaffe ham den fornødne Medicin. Hertil svarede han, at han tænkte, alt kunde blive, som det var, og dermed var den Sag færdig. — Da Cholera i 1833 optraadte meget slemt i Christiania og desuden gik i Holmestrand, Tønsberg og Moss, syntes min kjærlige Moder, at det var for haardt for mig at være skilt fra Alt, hvad jeg elskede, og hun fik derfor i Hast gjort alt istand, naturligvis paa en meget tarvelig Maade, til, at jeg kunde gifte mig, hvilket ogsaa skede den 16. November i Christiania, hvortil jeg ankom den 15. Den 17., en Søndag, blev jeg over, og den 18. om Morgenen reiste jeg med min kjære Hustru tilbage til Horten. Da Føret var afskyeligt, glat og knudret, og en tyk Taage gjorde baade Hen og Tilbageturen endnu ubehageligere, fik jeg en Knæk i Helbredden, som længe mindede mig; min meget svagere Kone var vel udtrættet, men kom sig snart igjen.
